

Minnetale over Sverre Olaf Lie

Holdt på møte
26. oktober 2023

Av Stein Arne Evensen

Sverre Olaf Lie ble bisatt fra Asker kirke 15. mars. Han ble 85 år. Et strålende liv har tatt slutt, for legen, forskeren, lederen, humanisten, internasjonalsen, pianisten og birkebeineren Sverre.

Sverres ungdomsår ble preget av krigsårene i Sulitjelma, der familien levde under trange kår, og hvor han som tenåring pådro seg hørseltap etter arbeid i gruvene. Disse årene stålsatte ham på betydningen av samhold og kultur som balanse mot store klasseforskjeller. Sverre studerte medisin i Oslo, og ble allerede under studiene interessert i forskning. Og spesielt i Watson og Creeks nylig publiserte dobbelhelix. Han fikk stipend til Rochester University i USA for å forske på molekylærgenetikk hos bakterier. Tilbake i Norge fullførte han medisinsk embetseksamen, og disputerte bare ett år senere på genetikken til bakterien *Neisseria meningitidis*. Med det var han en pioner i Norge med å anvende DNA-teknologi i medisinsk sammenheng.

Hva skulle han bli: Lege eller fulltids forsker? Begge lå helt åpent for ham. Han valgte å legge hovedinnsatsen i barnesykdommer, men fortsatte forskningen, og har publisert mer enn 200 vitenskapelige artikler.

I 1967 giftet han seg med Kari Kveim, som også ble lege. Sammen fikk de fire barn. Det sier noe om engasjementet til paret at bryllupsreisen gikk til en palestinsk flyktningleir i Jordan etter at Israel hadde erobret Vest-

bredden og gjort tusenvis av palestinere hjemløse. Med det var hans interesse for internasjonal helse vakt. Det engasjementet han hadde for internasjonal helse ble bare sterkere gjennom årene. Ved bisettelsen uttrykte familien ønske om bidrag til Al Shifa-hospitalet i Gaza istedenfor blomster.

Hovedinteressen i faget barnesykdommer var kreft hos barn, særlig blodkreft. Han innførte stadig mer intens behandling, og oppnådde langt bedre resultater enn tidligere. Han ble professor i medisin og sjef for Forskningsinstituttet for barnesykdommer på Rikshospitalet i 1976, og var fra 1988 til 2008 klinikkisjef ved Barneklubben.

Nordiske barneleger startet tidlig et tett samarbeid om behandling av barnekreft hvor Sverre var en av de viktigste pådriverne. Nordisk barnekreftbehandling ble faktisk gullstandarden for slik behandling i verden. Dokumentasjonen av den enorme forbedringen av langtidsoverlevelse ved barnekreft, som ble publisert i tidsskriftet *Leukemia* i 2005, er et monument over hva Sverre Lie og medarbeidere oppnådde i klinisk forskningsarbeid.

Hans internasjonale innsats kulminerte med at han ble president for Verdens organisasjon for barnekreft i perioden 1995 til 1999. Parallelt med klinisk arbeid i Norge fortsatte han å bidra til bedre internasjonal barnehelse på mange plan og på mange arenaer. Noen eksempler er arbeidet med mor-barn klinikker for palestinske flyktninger, og - jeg tror kanskje viktigst - arbeidet med å utdanne barneleger fra India og Afrika som han tok initiativ til i 1995 med støtte fra Verdens Helseorganisasjon. Det sier en god del om ham, at han som den eneste ikke-inder ble utnevnt som æresmedlem av Indian Academy of Pediatrics.

Som pensjonist beholdt Sverre sitt livslange engasjement for global helse, og fortsatte som rådgiver i Helsedirektoratet, der han ledet direktoratets utvalg for FNs tusenårs mål i samarbeid med blant andre Tore Godal. For Sverre var tverrfaglig samarbeid rundt barns sykdom en selvfølge. Hans evne til å kommunisere med barn legendarisk.

Familiemannen Sverre beholdt et hjerte for Nord-Norge, og spesielt for Lofoten, hvor familien alltid ferierte. Birkebeiner var han også og tok 15 sølvmerker i sin klasse. Og en meget habil pianist. Han var fast akkompagnatør når Rikshospitalets store auditorium - fylt til randen - sang Deilig er jorden ved juleavslutningen hvert år. Sist jul var han sterkt preget av sykdom. Men opp på pianokrakken kom han, og jeg så gleden ved at han klarte det.

Han ble medlem av Videnskaps-Akademiet i 1993, og blant mange hedersbevisninger kan nevnes at han var Ridder av Første Klasse i Den Kongelige St Olavs Orden.

Det krever sterk rygg å forvalte så mange talenter med ydmykhet og respekt for andre. Sverre mestret det, til beste for familien og samfunnet.

I ærbødighet lyser vi fred over Sverre Olaf Lies minne.

